

Vejnettet i Storkøbenhavn trænger mere til at blive udvidet end i resten af landet

ANALYSE

Den gennemsnitlige pendler transporterer sig til arbejde med langt lavere hastighed i kommunerne rundt om København end fx i kommunerne langs de jyske motorvejsstrækninger.

Vejnettet i Storkøbenhavn trænger mere til at blive udvidet end i resten af landet

Dato: 11. maj 2021

I denne analyse sætter SMVdanmark fokus på pendling og det danske vejnet. I analysen kombineres køretider og køredistancer for over 8500 pendlerruter fra Google Maps med pendlingsstatistik fra Danmarks Statistik for at opgøre den gennemsnitlige hastighed, som pendlere i hver kommune kører med til og fra arbejde. Pendlingshastigheden bruges som et mål for, hvor godt vejnettet er, og om der er plads nok på vejene.

Analysen viser, at pendlere i Storkøbenhavn transporterer sig langsommere end i resten af landet, og det er derfor især vejnettet i Storkøbenhavn, som trænger til at blive opgraderet og udvidet.

Analysens viser at:

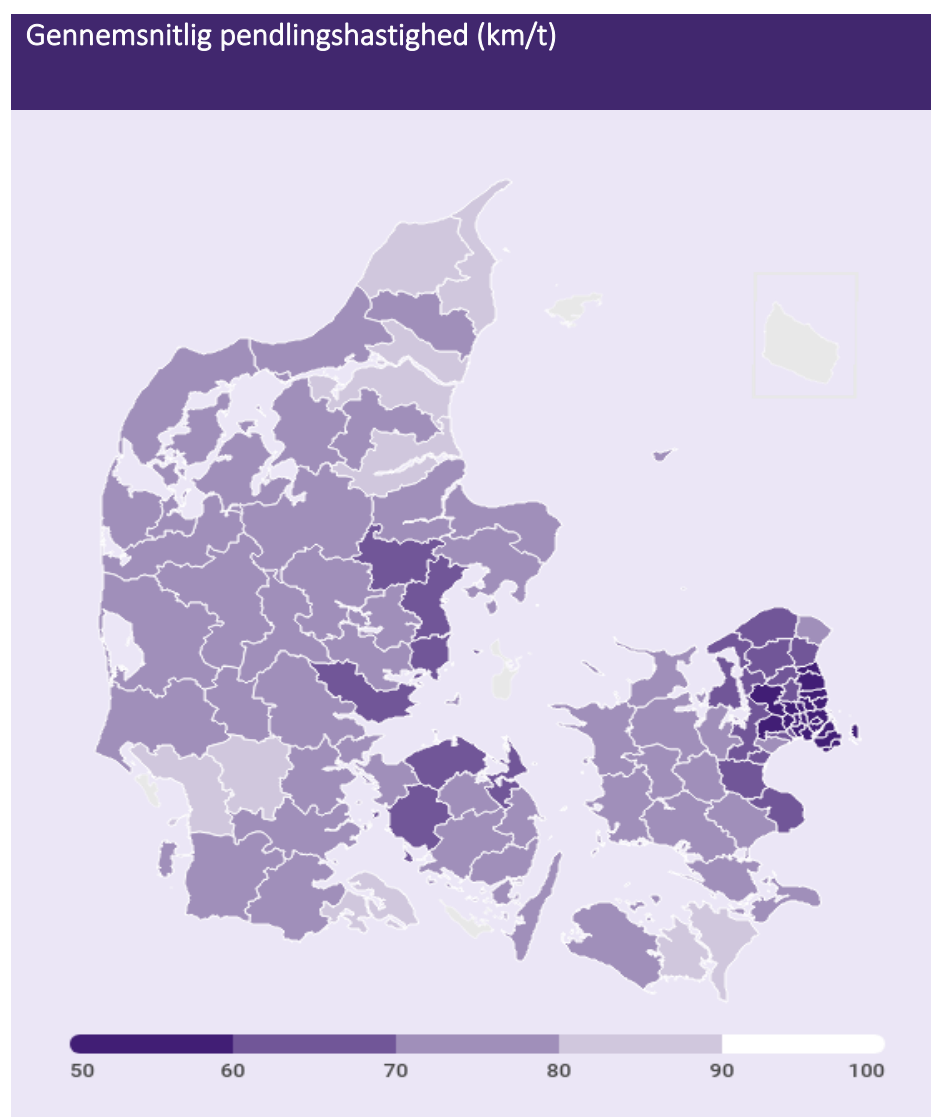
- Frederiksberg er den kommune i landet, hvor indbyggerne pendler til arbejde i det langsomste tempo.
- Alle de ti langsomste kommuner ligger rundt om København.
- Pendlerne i Sønderborg Kommune pendler med den højeste fart, efterfulgt af tre nordjyske kommuner.
- Uden for københavnsområdet klarer især kommunerne langs de store motorveje sig godt.

Stor forskel på pendlingshastigheden i de forskellige kommuner

På baggrund af pendlerstatistik samt køretider og -distancer for over 8500 forskellige ruter mellem de største byer i alle landets kommuner (eksklusive ø-kommuner), har SMVdanmark opgjort rejsehastigheden for den gennemsnitlige pendler i hver kommune. For hver kommune er der tale om en sammenvejning af ruterne fra kommunen og til alle de kommuner, som kommunens indbyggere pendler til. Som vægte i sammenvejningen er brugt fordelingen af pendlerne i kommunen. Der er i første omgang ikke taget hensyn til myldretid.

Der er stor forskel på, hvor hurtigt pendlerne kører på arbejde, og hvor lang tid, de bruger på det.

Vejnettet i Storkøbenhavn trænger mest til at blive udvidet

Kilde: Danmarks Statistik, Google Maps og SMVdanmark

Figur 1

Værst ser det ud for indbyggerne på Frederiksberg, hvor den gennemsnitlige pendlingshastighed er helt nede på 43,8 km / timen. En stor del af pendlerne på Frederiksberg arbejder i København, og kører derfor kun ad tættrafikerede veje med mange lyskryds. Ligeledes må de pendlere, som skal længere væk end København, køre på de samme langsomme veje for at komme ud af byen. Efter Frederiksberg følger Rødovre og Albertslund Kommuner, og generelt er top-10 for kommunerne med dårligst vejinfrastruktur domineret af de københavnske vestegnskommuner. Lige uden for top-10 ligger flere af kommunerne nord for København som fx Gladsaxe, Gentofte og Lyngby-Taarbæk. Det skal dog nævnes, at selvom pendlerne i top-10 har den laveste gennemsnitspendlingshastighed, har de også ofte den laveste pendlingstid (fordi de pendler kortere).

I den anden ende finder vi Sønderborg Kommune med en gennemsnitlig pendlerhastighed på hele 88,0 km / timen. Den største gruppe af Sønderborgs pendlere kører til nabokommunen Aabenraa, men en del kører også til Haderslev og Kolding, som kan gøres i høj fart på den Sønderjyske Motorvej E45. Efter Sønderborg følger på listen tre nordjyske kommuner, som alle nyder godt af den Nordjyske Motorvej og dens afgreninger nord for Aalborg. Generelt ligger de jyske kommuner tæt på motorvejsnettet godt placeret, mens der i Århus og nabokommunerne er et dårligere (langsommere) vejnet.

Top-10 – kommuner

Gennemsnitlig pendlingshastighed (km/t)

Høj pendlingshastighed

Sønderborg	88,0
Ålborg	86,2
Frederikshavn	85,7
Hjørring	85,6
Esbjerg	81,0
Vejen	80,9
Mariagerfjord	80,5
Guldborgsund	80,3
Brønderslev	79,4
Kolding	79,3

Lav pendlingshastighed

Frederiksberg	43,8
Rødovre	45,1
Albertslund	48,7
Glostrup	48,8
Brøndby	48,9
Hvidovre	49,7
Dragør	50,8
Herlev	51,5
Ballerup	52,6
Gladsaxe	53,9

Kilde: Danmarks Statistik, Google Maps og SMVdanmark

Figur 2

Pendling til København

I alle de storkøbenhavnske kommuner i top-10 for langsomste pendlingshastighed arbejder den største gruppe af pendlere i København. Derfor er det værd at sætte spot på de individuelle pendlingsruter fra kommunen og til København.

Gennemsnitlig pendlingshastighed (km/t)

Pendling til København

	Normal tid		Myldretid	
Fra:	Tid (min.)	Gns. hastighed (km/t)	Tid (min.)	Gns. hastighed (km/t)
Frederiksberg	13	23	22	13
Rødovre	21	27	35	16
Albertslund	27	40	50	22
Glostrup	23	29	45	15
Brøndby	23	31	45	16
Hvidovre	18	30	35	15
Dragør	24	33	45	17
Herlev	19	40	35	22
Ballerup	27	35	45	21
Gladsaxe	18	43	35	22
Gentofte	18	38	35	19

Kilde: Danmarks Statistik, Google Maps og SMVdanmark

Figur 3

Den allerlangsomste pendlingsrute er fra Frederiksberg til København, og for alle ruterne gælder, at gennemsnitshastigheden er under 40 km / timen. I myldretiden falder tempoet på de fleste ruter endda til tæt på halve, svarende til at transporttiden tæt på fordobles.

Konklusion og politikforslag

Der er stor forskel på den gennemsnitlige pendlingshastighed for landets kommuner. Mens pendlerne i kommunerne langs især de jyske motorveje kommer frem i høj fart, kører pendlerne i Hovedstadsområdet til og fra arbejde i et lavt tempo. Dog bruger pendlerne i Hovedstadsområdet typisk mindre tid på at pendle end pendlerne i kommunerne med høj pendlingshastighed.

Hvis pendlingshastigheden bruges som mål for, hvor godt vejnettet er, bør der i de igangværende forhandlinger om den nye infrastrukturplan især være fokus på at udvide og forbedre vejene i og omkring København. I det fremlagte infrastrukturudspil fra regeringen er der allerede fremhævet en række gode motorvejsprojekter i Hovedstadsområdet.

For erhvervsdrivende som fx håndværkere og transportører, der er afhængig af bil til transport af værktøj, materialer eller varer, er lange transporttider lig med spildtid. Uproduktiv tid betyder lavere indtjening for den enkelte og et økonomisk tab for hele samfundet. Samtidig risikerer håndværkerregningerne at blive dyrere i områder, hvor håndværkeren skal bruge uforholdsmæssig lang transporttid.

Mens erhvervsdrivende sjældent har et alternativ til varebilen, har bilpendlere i nogle tilfælde et alternativ i form af offentlig transport. Derfor vil bedre offentlig transport både gavne pendlerne og de erhvervsdrivende, som får bedre plads på vejene når bilister går over til offentlig transport. Derfor bør den offentlige transport også styrkes, og især bør der investeres i projekter som fx parkeringsanlæg, som gør det lettere at kombinere offentlig transport med bil.

Sådan har SMVDanmark gjort:

Udgangspunktet for analysen af vejnettet og pendling er Danmarks 98 kommuner. Dog ses der bort fra de fem ø-kommuner Fanø, Læsø, Samsø, Ærø og Bornholm. Ved hjælp af automatiserede opslag i Google Maps findes distancen og rejsetiden i bil fra den største by i hver kommune og til den største by i hver af alle de øvrige kommuner. Det giver 93 gange 92 i alt ca. 8.500 distancer og rejsetider. Den største by i hver kommune defineres som byen med flest indbyggere ifølge Danmarks Statistiks befolkningsstatistik (BY3). Ved opslaget i Google Maps bruges bynavnet, og Google Maps fastlægger selv den præcise geografiske placering, som i de fleste men ikke alle tilfælde er bymidten.

Fra Danmarks Statistiks pendlerstatistik (PEND100) fås antallet af pendlere fra hver kommune og til alle de øvrige kommuner (2019-tal). Det giver endnu en tabel med ca. 8500 værdier. Pendlerstatistikken tæller antal beskæftigede personer, og startkommunen er defineret som den beskæftigedes bopæl mens slutdestinationen er den beskæftigedes arbejdssted. Der ses bort fra personer, som arbejder i samme kommune, som de har bopæl.

Med dette datasæt kan den gennemsnitlige pendlingsdistance og -tid opgøres for hver kommune, og herefter beregnes den gennemsnitlige pendlingshastighed. En høj gennemsnitshastighed svarer til, at kommunens pendlere bevæger sig i høj fart på vej til arbejde, og er derfor udtryk for at vejene er gode. For hver kommune er der tale om en sammenvejning af ruterne fra kommunen og til alle de kommuner, som kommunens indbyggere pendler til. Som vægte i sammenvejningen er brugt fordelingen af pendlerne i kommunen. Rejsetider er opgjort uden for myldretiden. Dog er der i tabellen med individuelle ruter til København også medtaget myldretid.

Pendlere med langt til arbejde kører ofte en større andel af turen på motorvej eller andre veje med høj hastighed. Derfor er der en tendens til, at kommuner, hvor indbyggerne pendler langt, også har højere gennemsnitsfart. Pendling over lange distancer kan bedst lade sig gøre i praksis i de kommuner og på de dele af vejnettet, hvor høj hastighed er muligt. Det vil således ofte være de gode vejforbindelser, som har fået mange i en kommune til at pendle langt, hvilket i analysen giver sig udslag i en høj pendlingshastighed. Der kan dog også være tilfælde, hvor den lange pendlingsafstand i højere grad skyldes, at der fx er færre jobs at få i nærheden af hjemkommunen.

Kontakt

Chefkonsulent Bjarke Roed-Frederiksen,
tlf. 60 66 55 20, bjarke@SMVdanmark.dk.

Juniorkonsulent Anders Bregnhøj Jensen,
tlf. 31 49 68 52, bregnhøj@SMVdanmark.dk.

SMVdanmark, maj 2021